

Άρατε πύλας

Κυριακή των Βαΐων

*Βάγια βάγια του Βαγιώ
τρώνη ψάρια τσι κουλιό
τσι την άλλη Τσουριασή
του μαμά τσι του τσιτσι...*

Οι χωριανοί γυρίζουν από την εκκλησιά με καλοσύνη στην καρδιά και βάγιας κλαδί στο χέρι. Προϋπάντησαν τον Χριστό και ψάλανε μαζί με τον παπά το « Ωσαννά ...ευλογημένος ο ερχόμενος εν ονόματι Κυρίου ». Η μια γειτόνισσα εύχεται στην άλλη :

- Τσι τ' χρόν' , ω Τασώ !
- Τσι τ' χρόν' , μουρή ! Να χαίρησι τα μουρέλια σ' !

Η μάννα γυρίζει βιαστικά στο σπίτι. Χτυπά με το βαγιόκλαδο τα παιδιά της στο κεφάλι κι εύχεται στο καθένα :

- Τσι τ' χρόν' , γιε μ' ! Τσι τ' χρόν' , κόρη ' μ' !

Τα παιδιά φιλούν το χέρι της μάννας και ανταποδίνουν την ευχή :

- Τσι τ' χρόν' , μάννα !

Η μάννα ανασκουμπώνεται να προλάβει τις δουλειές του σπιτιού:
Να πλύνει τα ψάρια, να καθαρίσει τον κολιό, να κόψει τη σαλάτα, που πήρε γυρίζοντας από την εκκλησιά, από του Φωκιανού τον μπαχτσέ - μαρούλι , ρόκα, κάρδαμο, μποράτζο, άνηθο ,όλα της γης τα μυρωδικά...- να ρίξει γάλα στο γυαλί, να τηγανίσει τα ψάρια, να πεταχτεί και στην πεθερά της, να της πάει ένα πιάτο φαΐ, μέρα που είναι σήμερα ...

Οι άντρες τραβάνε για τα καφενεΐα Θα πιούνε τον καφέ τους, θα παίξουν την πρέφα τους. Απόψε τέρμα τα χαρτιά .Στα καφενεΐα κρεμάνε τον Φάντη για όλη τη Μεγαλοβδομάδα. Απόψε στην εκκλησία βγάζουν τον Νυμφίο:

Ιδού ο Νυμφίος έρχεται εν τω μέσω της νυκτός ...

Μεγάλη Δευτέρα - Μεγάλη μαχαΐρα

Τα σχολεία έκλεισαν . Τα παιδιά είναι όλη τη μέρα στο σπίτι και πεινάνε συνέχεια. Η νηστεία της Μεγάλης Σαρακοστής τα έχει ξελιγώσει. Τα στραγάλια και τ' αμύγδαλα δεν μπορούν να τα χορτάσουν πια. Βλέπουν τα τυριά που στραγγίζουν στο σανίδι, ολοστρόγγυλα και κατακίτρινα, και τρέχουν τα σάλια τους. Όμως το μάτι της γιαγιάς είναι άγρυπνο : Αλίμονο σ' εκείνον, που θα τολμήσει ν' αρτυστεί ! Θα πάει πίσω μέρες τη Λαμπρή ! Και όλο το κρίμα δικό του ... Ποιος να σηκώσει μια τέτοια αμαρτία ; Παίρνουν το λοιπόν στο χέρι μια γωνιά ψωμί, χώνουν στις τσέπες λίγα ξερά σύκα και παίρνουν δρόμο για τα χωράφια. Θα βρύνε σβιρνιές και σπαράγγια. Θα φάνε τσάγαλα. Θα ψάξουν και για καμιά περδικοφωλιά . Με όλα αυτά η νηστεία και η πείνα ξεχνιούνται εύκολα.

Στην εκκλησιά απόψε ο παπάς θα πει την παραβολή για τις δέκα παρθένες . Μη μείνουμε έξω του Νυμφώνος, αδελφοί...

*Τον Νυμφώνα Σου βλέπω, Σωτήρ μου ,κεκοσμημένον...
Λάμπρυνόν μου την στολήν της ψυχής ,Φωτοδότα,
και σώσον με ...*

Μεγάλη Τρίτη – Ο Χριστός εκρύβη

Βαριόσχολο απόψε. Στην εκκλησιά θα ψάλουν το τροπάριο που έγραψε η Κασσιανή για την αμαρτωλή γυναίκα :

Κύριε, η εν πολλαίς αμαρτίαις περιπεσούσα γυνή ...

Τα παιδιά θ' ακούσουν στο σπίτι από τους γονείς τους ,για μια φορά ακόμη , την ιστορία της Κασσιανής : Το βασιλόπουλο του Βυζαντίου, ο Θεόφιλος, ξεχώρισε ανάμεσα σ' όλες τις αρχοντοπούλες της Χώρας , για σύζυγό του και βασίλισσα , την ομορφότερη απ' όλες , την Κασσιανή. Θέλοντας όμως να δει αν είναι τόσο έξυπνη, όσο και όμορφη , τής είπε εκείνη την περίφημη κουβέντα

*« ... ως άρα εκ γυναικός ερρή τα φαύλα...»
(από τη γυναίκα, λοιπόν, προήλθαν όλα τα δεινά ...),*

εννοώντας την Εύα με το προπατορικό αμάρτημα .Η Κασσιανή, χωρίς καθόλου να διστάσει, απάντησε θαρρετά στο βασιλόπουλο πως και

« εκ γυναικός ερρή τα κρείττω »,

(από τη γυναίκα προήλθαν όλα τα καλά),

εννοώντας την Παναγία, που με τη γέννηση του Χριστού λύτρωσε τον κόσμο από την αμαρτία. Ο Θεόφιλος ,που είχε τη γνώμη πως η γυναίκα δεν πρέπει να είναι πιο έξυπνη από τον άντρα, θεώρησε την απάντηση της Κασσιανής προσβολή στο πρόσωπό του κι αντί γι' αυτήν διάλεξε για σύζυγό του και βασίλισσα τη Θεοδώρα. Η Κασσιανή κλείστηκε καλόγρια σε μοναστήρι κι ο Θεόφιλος , μετανιωμένος κι ερωτευμένος , έψαχνε σ' όλη τη ζωή του να τη βρει ...

Μεγάλη Τετάρτη – Ο Χριστός εχάθη

Ο Χριστός βρίσκεται στο σπίτι του τελώνη, του Σίμωνα του λεπρού. Το έμαθε η αμαρτωλή γυναίκα, η πόρνη η βυθισμένη στην αμαρτία, πήρε ένα πολύτιμο μύρο, ήλθε ,γονάτισε στα πόδια Του, τα ράντισε με το μύρο και με τα δάκρυά της ,τα σκούπισε με τα μαλλιά της και Τον παρακαλούσε ;

«μη με την Σην δούλην παρίδεις, ο αμέτρητον έχων το έλεος... »

Μεγάλη Τετάρτη. Της αλειψάσης τον Κύριον μύρω. Ο παπάς κάνει το απόγευμα ευχέλαιο .Για ίαση των ασθενειών και συγχώρηση των αμαρτιών

Αναβρασμός στον παιδόκοσμο του χωριού. Αύριο μεταλαβαίνουν και πρέπει απόψε να φιλήσουν χέρια. Πρώτα -πρώτα του νονού και της νονάς, ύστερα των θείων, των θειάδων, του παππού ,της γιαγιάς...

Και αύριο πρωί - πρωί της μάννας, του πατέρα και του δασκάλου , στην εκκλησιά. Κι ας είναι τόσο αυστηρός κι ας δέρνει καμιά φορά...για να γίνουμε άνθρωποι το κάνει...Ευκαιρία με το φίλημα των χεριών να μαζέψουν δεκάρες, πενηνταράκια, δραχμούλες , κάπου - κάπου και κανένα δίφραγκο ή και τάλιρο ακόμα. Και είναι τόσοι οι πειρασμοί που περιμένουν ...Πιστολάκια για φελούς, τρακατρούκες, χαλβάς ,στολισμένος με πολύχρωμα ζαχαρωτά ...

Μεγάλη Πέμπτη – Ο Χριστός ευρέθη

Μέρα γεμάτη ασχολίες Το σφάξιμο του αρνιού, το ψήσιμο των κουλουριών και των τσουρεκιών στον φούρνο του σπιτιού, το βάψιμο των αβγών. Βάψιμο και πλούμισμα ,που γίνεται με φυλλαράκια από φυτά και με αγριολούλουδα : Βάζεις το φυλλαράκι πάνω στο αβγό ,το δένεις σφιχτά με μια πολύ λεπτή κάλτσα και βάζεις το αβγό στην μογιά

για βάψιμο. Το σχήμα από το φυλλαράκι αποτυπώνεται στο αβγό. Οι κοπέλες μάλιστα, που θα στείλουν αβγά σε μεταξωτό μαντίλι στον αγαπημένο τους, πρέπει να προσέξουν ιδιαίτερα το πλούμισμα . Το μαντίλι πρέπει να επιστραφεί γεμάτο με χαλβά, ίσως και με κάποιο άλλο μικρό δωράκι, ένα δαχτυλίδι, ένα βραχιόλι, σημάδι πως τα αβγά και τα αισθήματα εκείνης που τα έστειλε είναι καλοδεχούμενα και αμοιβαία. Γιατί πού να κρυφτείς ύστερα, σα μαθευτεί πως το μαντίλι γύρισε πίσω γεμάτο κριθάρι « να φάνε οι κότες ,να κάνουν κι άλλα...» ή πως δεν έγιναν δεκτά , « ε τα κράτ' σει...» .Στο πανηγύρι της Λαμπροτρίτης θα βουίξει όλο το χωριό...

Τα παιδιά από πόρτα σε πόρτα τραγουδούν το « ρουμάνι » και ζητούν από τη νοικοκυρά να τους δώσει αβγά και άλλα φιλοδωρήματα :

« Ω καλή νοικοκυρά ,
σήκου δώσ' μας πέντ' αβγά,
πέντ' αβγά σαρακουστιά ...»

Και το βράδυ τα δώδεκα Ευαγγέλια ...Η Σταύρωση...

Σήμερον κρεμάται επί ζύλου ο εν ύδασιν την γην κρεμάσας...

Μεγάλη Παρασκευή – Ο Χριστός στο καρφί

Στα σπίτια λένε το τραγούδι της Παναγιάς:

.....
- Σταυρέ μου, γύρη χαμηλά, γύρη για να ση φτάσου,
να ση φιλώ, ω Γιώκα μου, όσου να ση χουρτάσου ...
- Άντη ,Μαννούλα μ' στου καλό τσι διάφουρου δεν έχεις...
Βάλη κρασί στουν μαστραμπά τσι αφράτου παξιμάδι
τσι κάτση να μη καρτηρείς του Σάββατου του βράδυ.
Όταν σημαίνουν γοι ακκλησιές τσι ψέλνουν οι παπάδης,
Τότσης τσι συ,Μαννούλα μου, να 'χεις χαρές μηγάλης...

Γι' αυτό σήμερα σ' όλα τα σπίτια κάνουν « κουσιάφ ».Βράζουν σταφίδες σε μπόλικο νερό, μαζί με φλούδες από πορτοκάλι, κανέλα και άλλα μυρωδικά. Να δώσει η μια γειτόνισσα στην άλλη, παρηγοριά για την Παναγιά ,που θρηνεί σήμερα τον Μονογενή της.

Οι κοπέλες μαζεύουν βιολέτες για τον Επιτάφιο. Οι ψάλτες ετοιμάζονται για τα εγκώμια. Η καμπάνα βάφει μαύρο τον αγέρα. Στις πόρτες καίνε τα θυμιατά το μοσχολίβανο, που έφτιαξε η μάννα με τα χέρια της από τριαντάφυλλα.

Ω γλυκό μου Έαρ, γλυκύτερον μου τέκνον, πού έδυ σου το κάλλος ;

Μεγάλο Σάββατο – Ο Χριστός στον θάνατο

Βράζει το αρνί στον τζεντζερέ για τον τσορβά. Το κουβάνι παραγεμισμένο ψήνεται στον φούρνο για το τραπέζι της Ανάστασης. Το τέστο είναι καλά σφραγισμένο με ζύμη από πίτουρο, για να μην ξεφύγει ίχνος μυρωδιάς.

Μεσάνυχτα. Η καμπάνα καλεί τους χωριανούς στην Πανήγυρη των Πανηγύρεων και η γειτόνισσα την υπναρού γειτόνισσά της :

- Μουρή Αφρουδή !... Σήκου,μουρή ... Θα ν' αναστήσιν !...

Στην τσέπη τα κόκκινα αβγά για το « σκουντρούλ'σμα », τα σπίρτα για «τ' αναστ'μένου του φως » ,κάπου - κάπου και καμιά αυτοσχέδια κροτίδα, κούφιο παλιό κλειδί ,γεμισμένο με μπαρούτι και θειάφι, που κάνει τρομερό κρότο, σαν το χτυπήσεις με τέχνη στον τοίχο.

« *Άφραστον θαύμα*» απόψε. Λιποθύμησαν τα χαμομήλια στην αυλή της εκκλησιάς. Στέλνει την μυρωμένη αύρα του ο κάμπος από χαμηλά. Γλύκαναν οι καρδιές, μόρφηναν λες τα σκαμμένα απ' τη βιοπάλη πρόσωπα των χωριανών.

« Δεύτε λάβετε φως εκ του ανεσπέρου φωτός...»

Στάθηκε ακίνητη η πούλια στην κορυφή του Άγιου –Λια. Κόπηκε στη μέση το τραγούδι του αηδονιού. Καινούργια φαντάζουν απόψε τα ράσα του ασπρομάλλη παπά. Και ο σακατεμένος από το έλκος γερο-ψάλτης βρήκε όλο το κουράγιο της νιότης του και ψέλνει σαν εικοσάχρονο παλικάρι.

Καμαρώνει σφιγμένος στο γαμπριάτικο κουστούμι του ο Γιάγκος –τού στένεψε δα τόσο ύστερα από τόσες Λαμπράδες - ,που τον αξίωσε φέτος ο Θεός ν' αγοράσει την Ανάσταση και μάλιστα πιο ακριβά από κάθε άλλη χρονιά. Ήταν και τάμα της γυναίκας του ν' αγοράσουν την Ανάσταση, να τους βοηθήσει ο Χριστός να κάνουν παιδί.

Σπιθίζουν οι ψυχές – αναμμένα κεριά - στην αυλή. Η μεσιανή πόρτα της εκκλησιάς αμπαρώνεται με διπλές αμπάρες από μέσα. Στυλώνει το κορμί του ο γερο- ψάλτης να την κρατήσει κλειστή και απαραβίαστη. Είναι αυτός απόψε του Άδη ο πυλωρός.

Αγριεύει η φωνή του παπά απέξω:

- « *Άρατε πύλας και εισελεύσεται ο βασιλεύς της Δόξης ..»*

Σαρκάζει από μέσα ο Άδης, που νομίζουν ότι μπορούν να παραβιάσουν τις πύλες του. Δε γνωρίζει αυτός νικητή άλλον πέρα από τον Θάνατο .

- « *Τις εστίν ο βασιλεύς της Δόξης ;* »

ωρύεται από μέσα τού Άδη ο πυλωρός.

Με κομμένη την ανάσα οι χωριανοί στέκονται μάρτυρες βουβοί στην πάλη τούτη της Ζωής και του Θανάτου. Ποιος θα νικήσει ;

« Άρατε πύλας και εισελεύσεται ο Βασιλεύς της Δόξης ...»

ακούγεται για τρίτη φορά ανταριασμένη η φωνή του παπά. Και είναι βροντή κεραυνού η φωνή τούτη και είναι ρομφαία Αρχάγγελου το κοκαλιάρικο τούτο υψωμένο χέρι που κάνει τις πύλες του Θανάτου ν' ανοίξουν διάπλατα. Ο Αναστάς Χριστός, ο Βασιλεύς της Δόξης, εισέρχεται θριαμβευτικά στον ναό :

*« Χριστός ανέστη εκ νεκρών
θανάτω θάνατον πατήσας...»*

Συνεπαρμένοι από χαρά οι χωριανοί Τον ακολουθούν. Ναι, ο Χριστός επάτησε τον Θάνατο. Το είδαν, το έζησαν, ήταν παρόντες. Ο χαρμόσυνος αναστάσιμος ύμνος πνίγεται μέσα στις ευχές ,τα χαρούμενα ξεφωνητά, τους πυροβολισμούς , το λάλημα της καμπάνας.

*« Την Ανάστασίν Σου, Χριστέ Σωτήρ,
Άγγελοι υμνούσιν εν ουρανοίς ...»*

Την Ανάστασίν Σου, Χριστέ Σωτήρ, υμνούσαμε και νιώθαμε στα κατάβαθα της ψυχής μας. Μα τώρα οι πύλες της καρδιάς μας σφραγίστηκαν και τις φυλάνε- του Άδη οι πυλωροί – το άγχος, η αγωνία για το αύριο, ο ξεπατρισμός. Λαχταρούν ν' ακούσουν και πάλι εκείνο το « άρατε πύλας ». Ποιος θα το πει ; Ποιος θα τις ανοίξει ;

Καλή Ανάσταση, συγχωριανοί ! Όποιοι κι αν είστε, όπου κι αν είστε. Πέστε «Χριστός Ανέστη ! » , εχθροί και φίλοι !

« Άρατε πύλας και εισελεύσεται ο βασιλεύς της Δόξης

Τ'ς Παναγιάς του τραγούδ'

Ήρτ' η Μηγάλ' Σαρακουστή τσι γοι αγιασμένης μέρης,
που λένη τ' Άγιους ου Θηός...
Καλό 'νι τ' Άγιους ου Θηός, καλό 'νι τσι ας του πούμη.
Όποιους του λέγει σάζητι τσι όποιους τ' ακού αγιάζει
τσι όποιους του καλαφουγκραστεί, παράδειςου θα λάβει,
παράδειςου τσι λειτουργιά μές σ'άγιου μουναστήρι...

Η Παναγιά καθότανη μόνη τσι μωναχή της,
την προυσηυχή της έκανε για τουν Μουνουγηνή της.
Ακού βρουντές ,ακού αστραπές τσι ταραχές μηγάλης,
μπρουβαίνει στου παράθυρου να δει στη γειτουριά της.
Βλέπει τουν ουρανό θαμπό τσι τ' άστρα βουρκουμένα
τσι του φηγγάρι του λαμπρό στου αίμα βουτημένα.
Βλέπει ζηρβά, βλέπει δηξιά, βλέπει τουν Άγιου Γιάννη,
βλέπει τουν Γιάννη να 'ρχητι δαρμένους τσι κλιαμένους,
βαστά τσι στου χηράκι του μαντήλι ματουμένου...
- Τι έχεις ,Γιάννη μ' , τσι έρχησι δαρμένους τσι κλιαμένους,
Βαστάς τσι στου χηράκι σου μαντήλι ματουμένου ;
- Δεν έχου στόμα να στου πω, χείλη να σου μιλήσου
μήτ' η καρδιά μου του βαστά να σου του μουλουγήσου...
- Πες μου του, Γιάννη, πες μου του, μην πέσου τσι ανηλιώσου...
- Του Δάσκαλού μου πιάσανη οι άνουμοι Ουβραίοι,
οι άνουμοι τσι τα στυλιά, οι τρισκαταραμένοι !
Σαν κλέφτη τουν ηπιάσανη τσι σαν φουνιά τουν πάνη
τσι σαν τουν άνουμου ληστή *έδγητς (1)* τουν τυραννάνη ...

Η Παναγιά σαν τ'άκουση, έπηση κι *ελιγώθη (2)* .
Τρίγια σταμνιά τη ρίχνουνε, τρίγια κανάτια *μόσχου (3)*
τσι τέσσηρα *ρουδόσταμα (4)* μέχρι να *συνεφέρει (5)*.
Τσι πάνου που συνέφηρη ,τούτουν τουν λόγου λέγει :
- Φουνάξ'τη τ' *Μάρθα τσι τ' Μαριά (6)*, φουνάξ'τη τ'ν *Αλισάφα (7)*,
του Λάζαρου τις αδηρφές τσι του Προδρόμου τ' μάννα,
να πάμη να Τουν έβρουμη προτού να Τουν σταυρώσουν,
προτού Τουν βάλην στα καρφιά τσι Τουνη θανατώσουν !

Παίρνουν τη στράτα του στρατί, στρατί του μουνουπάτι
τσι του στρατί τις έβγαλη μπρος ση ζηνυγά χουράφι.
- Ωρα καλή σου ,βρε ζηνυγά, τσι συ τσι τα πιδιά σου !
Μην είδης τον Υγιόκα μου τσι τουν Μουνουγηνή μου ;

- Τώρα Τουν ηπηρενούσανη οι άνουμοι Ουβραίοι,
οι άνουμοι τσι τα *στυλιά (8)*,οι τρισκαταραμένοι...
Σαν κλέφτη τουν ησιέρνανη τσι σα φουνιά τουν πάνη
τσι σαν τουν άγριγιου ληστή έδγητς τουν τυρανάνη ...
Η Παναγιά σαν τα' άκουση, έπηση κι ελιγώθη ...
Τρίγια σταμνιά τη ρίχνουνη , τρίγια κανάτια μόσχου
τσι τέσσηρα ρουδόσταμα μέχρι να συνεφέρει.
Τσι πάνου που συνέφερη, τούτουν τουν λόγου λέγει :
- Ζηυγά μ',του στάρι που 'σπειρες να βγει μαργαριτάρι
Τσι ακόμα τσι τα *στούβαλα (9)* να γίνην άσπρου στάρι !

Παίρνουν τη στράτα του στρατί, στρατί του μουνουπάτι
τσι του στρατί τις έβγαλη μπρουστά σ'έναν τσιουμπάνη.
- Ωρα καλή σου,βρε τσιουμπάν', τσι συ τσι τα πιδιά σου !
Πάτσι (10) είδης τουν Υγιόκα μου τσι τουν Μουνουγηνή μου ;
- Βλέπεις εκείνου του βουνό, του καταραχιασμένου,
που ' χει και στη ραχούλα του δηντρί ξηριζουμένου ;
*έτσι (11)*έχουνη τουν Γιόκα σου τσι τουν Μουνουγηνή σου !
Σαν πεύκου τουν κλαδεύγουνη, σαν δρυ τουν πηληκάνη
Τσι τ' απουπηληκούδια του πα στη φουτιά τα πάνη ...
Η Παναγιά σαν τ' άκουση, έπηση κι ελιγώθη.
Τρίγια σταμνιά τη ρίχνουνη, τρίγια κανάτια μόσχου
τσι τέσσηρα ρουδόσταμα μέχρι να συνεφέρει.
Τσι πάνου που συνέφερη, τούτου τουν λόγου λέγει :
- Άντη, τσιουμπάνη μ', στου καλό τσι στην καλή την ώρα !
Του ένα χίλια να γηνή , τα δύο δυο χιλιάδης
τσι τ' άλλα τ' *απουδέλοιπα (12)* να γίνουν *μιλιουνιάδης (13)* !

Παίρνουν τη στράτα του στρατί ,στρατί του μουνουπάτι
τσι του στρατί τις έβγαλη μπρος στου *χαλκιά (14)* την πόρτα.
- Ωρα καλή σου, μάστουρη , τσι συ τσι τα πιδιά σου !
Τι ' νι που μαστουρεύγητι, τι ' νι που πουλημάτι ;
- Καρφιά μου παραγείλανη οι φίλοι μου Ουβραίοι.
Μου παραγγείλαν τέσσηρα, μα 'γω τους κάνου πέντη .
Τα δυο στα δυο τα πόδια του, τα δυο στα δυο του χέρια
τσι τ' άλλου του φαρματσηρό μες στα *καρατζηγέρια (15)*.
Η Παναγιά σαν τ' άκουση, έπηση κι ελιγώθη.
Τρίγια σταμνιά τη ρίχνουνη, τρίγια κανατια μόσκου
τσι τέσσηρα ρουδόσταμα ώσπου να συνεφέρει.
Τσι πάνου που συνέφερη, τούτουν τουν λόγου λέγει :
- Άντη τσι συ ,βρε ατζίγγανη,τσι συ τσι η γηνιά σου !
Ψουμί ζηστό να μην του φας,παρά μην απουτάξεις ,
π'κάμ'σου (16) στην *τραχηλίτσα (17)* σου άλλου να μην αλλάξεις !

Πουτές χουριό να μη σταθείς, πουτές *αχλιά μην κάψεις*(18),
πουτε στου ψουμουσάνιδου ψουμί μην απουτάξεις!

Παίρνουν τη στράτα του στρατί, στρατί του μουνουπάτι
τσι του στρατί τις έβγαλη μπρος στου ληστή την πόρτα.
Βρίσκουν την πόρτα σφαλιστή τσι τα κλειδιά παρμένα
τσι τα διπλουπαράθυρα σφιχτά μανταλουμένα.

- Άνοιξη πόρτα του ληστή τσι πόρτα του Πιλάτου !

Τσι η πόρτα απού τουν φόβου της γυρίζει άνου κάτου !

Βλέπει ζηρβά, βλέπει δηξιά , κανέναν δε γνωρίζει,
βλέπει και δεξιότερα, βλέπει τον Άγιο Γιάννη .

- *Άγιε μου Γιάννη Πρόδρομε και βαφτιστή του Γιου μου* (19),

μην είδης τουν Υγιόκα μου τσι τουν Μουνουγηνή μου ;

- Δεν έχου στόμα να στου πω, χείλη να σου μιλήσου,

Δεν έχου κρινουδάχτυλα ν' απλώσου να στουν δείξου...

Βλέπεις εκείνον τον γυμνό και τον αναμαλλiάρη,

όπου φορεί στην κεφαλή αγκάθινο στεφάνι ;

Αυτός είναι ου Γιόκας σου τσι μένα ου Δάσκαλούς μου !

Πήρανη τ' άγιου στέφανου τσι βάλαν αγκαθένιου,

πήρανη τ' άγιου ζώναρου(20) τσι βάλαν *λυγαρένιου* (21)...

- Πού 'νι γκρημνός να γκρημνιστώ, φουτιά να πέσου απάνου,

πού είναι λίμνη να πνιγώ, θάνατους να πηθάνου ;

- Μάννα μ' , σα γκρημνιστείς ησύ, γκρημνιέτι η κόσμους ούλους!

Γκρημνιώντιν μάννης για πιδιά τσι τα πιδιά για μάννης,

γκρημνιώντιν τσι οι *καλόπαντρης* (22)για τους καλούς τους άντρες...

- Σταυρέ μου, γύρη χαμηλά ,γύρη για να ση φτάσου,

να ση φιλώ, ω Γιόκα μου, μέχρι να ση χουρτάσου ...

- Άντη, Μαννούλα μ' , στου καλό τσι στην καλή την ώρα

Τσι η στράτα σου να στουλιστεί γαρούφαλα τσι ρόδα !

Στρώση τραπέζια θλιβηρά, βάλη *πισκίρια* (23) μαύρα,

τσι κάνει μια παρηγουριά να έβρ' η κόσμους ούλους

τσι βάλη τσι στα χείλη σου για σουτηριά του Κόσμου...

- Ποιος είδη Γιο εις του Σταυρό τσι Μάννα στου τραπέζι;

- Άντη, Μαννούλα μ' , στου καλό τσι *διάφουρου* (24) δεν έχεις...

Βάλη κρασί στουν μαστραπά τσι αφράτου παξιμάδι

Τσι κάτση να μη καρτηρείς του Σάββατου του βράδου.

Όταν σημαίνουν γοι ακκλησιές τσι ψέλνουν γοι παπάδης,

τότης τσι συ, Μαννούλα μου, να 'χεις χαρές μηγάλης...

(*αφήγηση Σοφία Αλβανού, μητέρα μου.*

+ 1988,86 χρονών.

Εις μνημόσυρόν της)

Γλωσσάρι

1. *έδγητς* : επίρ., έτσι
2. *ελιγώθη* : λιποθύμησε
3. *η μόσχους* : κολόνια ,άρωμα
4. *του ρουδόσταμα* : απόσταγμα τριαντάφυλλων, ανθόνερο
5. *μέχρι να συνεφέρει* : μέχρι να συνέλθει
6. *Μάρθα και Μαρία* : αδελφές του Λαζάρου
7. *Αλισαφ'* : Ελισάβετ, η μητέρα του Προδρόμου
8. *τα στουλιά* : τα σκυλιά. Χαρακτηρισμός των Εβραίων
9. *τα στύβαλα* : τα σκύβαλα, τα αποκοσκινίδια
10. *πάτσι* : μήπως και ...
11. *έιτσει* : επίρ. εκεί
12. *τ' αποδέλοιπα* : τα υπόλοιπα
13. *οι μιλιουνιάδης* : μιλιούνια, εκατομμύρια
14. *η χαλκιάς* : ο σιδηρουργός, ο γύφτος
15. *τα καρατζηγέρια* : τα σωθικά, το μαύρο συκώτι
16. *του π'κά'μσου* : το πουκάμισο
17. *η τραχηλίτσα* : ο τράχηλος, ο λαιμός
18. *...αχλιά μην κάψεις* : να φεύγεις, προτού ακόμα καούν τα ξύλα και γίνουν στάχτη .
19. *Άγιε μου Γιάννη ,Πρόδρομε ...*:Πρόκειται για αναχρονισμό ή σύγχυση .Στη σταύρωση του Χριστού ο Ιωάννης ο Πρόδρομος δε ζούσε. Πρόκειται για τον αγαπημένο μαθητή του Χριστού, τον Ιωάννη τον Θεολόγο.
20. *το ζώναρο* : το ζουνάρι, η ζώνη
21. *λυγαρένιο* : από κλαδί λυγαριάς
22. *οι καλόπαντρες* : οι καλοπαντρεμένες
23. *τα πισκίρια* : πετσέτες προσώπου
24. *το διάφορο* : η διαφορά, το κέρδος. Δεν έχεις να κερδίσεις τίποτα, δεν πρόκειται να αλλάξει τίποτα από ό, τι είναι να γίνει.